

STANOWISKO

**Zarządu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 16 grudnia 2025 roku**

**w sprawie włączenia rozwoju obszarów wiejskich do regionalnych rozdziałów Planów
Partnerstwa Krajowego i Regionalnego w ramach polityki rozwojowej UE na lata 2028-2034**

Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej, mając na uwadze opublikowane przez Komisję Europejską założenia Polityki Spójności oraz Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2028-2034, w tym koncepcję Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR), z uznaniem odnosi się do inicjatywy włączenia wsparcia rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa do tych polityk.

Obszary wiejskie posiadają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województw. Wszelkie działania zorientowane na rozwój obszarów wiejskich mają także bezpośredni wpływ na skuteczność i spójność prowadzonej przez samorządy województw polityki regionalnej w ramach strategii rozwoju województw.

Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej za konieczne uznaje zabezpieczenie alokacji w ramach środków na rzecz rozwoju obszarów wiejskich (w szczególności EFRROW) na realizację działań związanych ze wsparciem rozwoju i modernizacji lokalnej infrastruktury na tych obszarach, rozbudowy i podnoszenia efektywności świadczenia usług publicznych, utrzymanie mobilności transportowej mieszkańców obszarów wiejskich, przewyższanie zagrożeń marginalizacji wykluczenia społecznego, ekonomicznego i technologicznego.

Jednocześnie Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej zauważa, że projektowane zapisy WRF 2028-2034 w niewystarczający sposób odzwierciedlają możliwość kontynuowania tego rodzaju inwestycji ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Gospodarki Morskiej oraz Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028–2034.

Z uwzględnieniem powyższego, Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej wyraża przekonanie, że włączenie wsparcia dla rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa do polityki rozwojowej Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Spójności Gospodarczej, Społecznej i Terytorialnej, Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, Rybołówstwa i Gospodarki Morskiej oraz Dobrobytu i Bezpieczeństwa na lata 2028–2034 jest zasadne. Utworzenie jednego, zintegrowanego Funduszu pomoże lepiej wykorzystać synergii między politykami objętymi zakresem interwencji, a tym samym przyczyni się do zdecydowanie lepszej koordynacji działań i wesprze ich realizację.

Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej uznaje, że istnieją argumenty za realizowaniem wsparcia na rzecz rolnictwa w sposób horyzontalny i systemowy, natomiast **w odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich przeważają argumenty na rzecz włączenia tego zakresu interwencji do rozdziałów regionalnych PPKR**, ponieważ takie rozwiązanie:

- pozwoli na wsparcie obszarów wiejskich z poziomu regionalnego w sposób zintegrowany i celnie ukierunkowany oraz skoordynowany,

- uprości system wsparcia tych obszarów poprzez objęcie danej problematyki interwencją w ramach jednego funduszu (np. w obszarze gospodarki ściekowej, zaopatrzenia w wodę pitną, czy małej retencji wodnej), co pozwoli na zrezygnowanie z linii demarkacyjnych pomiędzy programami, które w wielu dziedzinach tworzą niefunkcjonalne rozwiązania, komplikujące system wdrażania zarówno od strony wnioskodawcy, jak i instytucji zarządzających,
- umożliwi pełniejsze połączenie na poziomie regionalnym programowania rozwoju obszarów wiejskich w ramach opracowywanych strategii rozwoju województw z niezbędnym oprzyrządowaniem wdrożeniowym w postaci m.in. środków rozwojowych UE,
- pozwoli na dostosowanie zakresów interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w poszczególnych regionach do problemów rozwojowych zidentyfikowanych w tych województwach (zróżnicowana specyfika obszarów wiejskich w poszczególnych regionach).

Jednocześnie Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla, że włączenie interwencji na rzecz obszarów wiejskich do rozdziałów regionalnych PPKR **musi się odbyć w oparciu o zwiększenie puli środków zarządzanych w ramach regionalnej części PPKR** o kwotę, która odzwierciedlałaby co najmniej wartość alokacji, która w perspektywie finansowej UE 2014-2020 była przewidziana na rozwój obszarów wiejskich w II filarze Wspólnej Polityki Rolnej (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020). Jest to **kluczowy warunek, aby samorządy województw przejęły odpowiedzialność za planowanie, programowanie i wdrażanie polityki rozwoju obszarów wiejskich**, z uwzględnieniem potrzeb najsłabszych i zapóźnionych rozwojowo obszarów. W tym kontekście należy podkreślić, że środki przewidziane na finansowanie zadań w II filarze WPR w latach 2023-2027 (Krajowy Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027) oraz w ramach Krajowego Planu Odbudowy są dalece niewystarczające. Kluczowe powinno być zapewnienie kompleksowego wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w sposób zintegrowany z regionalną polityką rozwoju, a nie przerzucenie na nią kosztów tej formy interwencji.

Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej deklaruje również pełną otwartość regionów na współpracę z właściwą administracją resortową, w tym przede wszystkim odpowiedzialną za rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich oraz za fundusze i politykę regionalną na rzecz zagwarantowania odpowiedniej jakości wsparcia na rzecz obszarów wiejskich w ramach programowania regionalnego. Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej podkreśla, że samorządy województw wniosą do takiej współpracy atuty w postaci wieloletniego i bogatego doświadczenia we wdrażaniu różnych narzędzi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich takich jak:

- instrument RLKS (w tym inicjatywa LEADER),
- wsparcie projektów infrastrukturalnych w skali lokalnej w ramach kilku edycji Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (sieci kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków, zaopatrzenie w wodę pitną, retencja wodna, wsparcie targowisk, poprawa stanu obiektów zabytkowych, rozwój usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury),
- Zintegrowane Inwestycje Terytorialne budujące synergie rozwojowe pomiędzy miastem rdzeniowym a jego otoczeniem funkcjonalnym, w tym obszarami wiejskimi,
- realizacja projektów w ramach programów regionalnych, które obejmują wsparciem obszar całego województwa, w tym również obszary wiejskie, kierowanie środkami w wybranych naborach wyłącznie na obszary wiejskie lub stosowanie dodatkowych preferencji dla projektów realizowanych na tych terenach,

- inne narzędzie terytorialne, w tym Inne Instrumenty Terytorialne, stosowane w poszczególnych regionach, które wspierają obszary funkcjonalne obejmujące mniejsze miasta i obszary wiejskie.

Biorąc pod uwagę powyższe **Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej apeluje do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o:**

1. **uwzględnienie w stanowisku Rządu RP dotyczącym WRF 2028-2034 jednoznacznego poparcia** dla propozycji KE włączającej wsparcie dla rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa (II filar WRP) do jednego funduszu wraz z polityką spójności, z jednoczesnym przedłożeniem postulatu zwiększenia środków zarówno w I jak i II filarze WPR oraz dopracowania projektowanych zapisów regulujących możliwy zakres dofinansowania, w tym uwypuklenia możliwości wsparcia infrastruktury na poziomie lokalnym,
2. **przekazanie regionom kompetencji** w zakresie programowania i zarządzania środkami europejskimi w przyszłej perspektywie finansowej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, poprzez odpowiednie zapisy w PPKR - przy założeniu, że utrzymana zostanie w ostateczności koncepcja Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego,
3. **adekwatne zwiększenie regionalnej puli środków w ramach PPKR**, czyli uzupełnienie alokacji przydzielonej regionom w ramach polityki spójności o **dodatkowe środki na rozwój obszarów wiejskich**, w wysokości odzwierciedlającej co najmniej wartość alokacji, która w perspektywie finansowej UE 2014-2020 była przewidziana na rozwój obszarów wiejskich w II filarze Wspólnej Polityki Rolnej.

Włączenie interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich do regionalnych rozdziałów Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego, **uwarunkowane przekazaniem samorządom województw odpowiednio wysokiej dodatkowej puli środków**, będzie ważnym elementem kompleksowego i zintegrowanego wsparcia i rozwoju tych obszarów.

Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej **zwraca się do Ministra odpowiedzialnego za politykę rolną i rozwój obszarów wiejskich oraz Ministra odpowiedzialnego za fundusze i politykę regionalną**, o podjęcie rozmów z regionami w tym zakresie. Jednocześnie Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej gwarantuje efektywne i skuteczne wdrażanie polityki rozwoju obszarów wiejskich przez samorządy województw zgodnie z zasadą subsydiarności, zapewniając jednocześnie jej spójność z celami regionalnymi i unijnymi.

 Olgierd Geblewicz
 Prezes Zarządu
 Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowisko otrzymują:

- 1) Pan Donald Tusk - Prezes Rady Ministrów
- 2) Pan Stefan Krajewski - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- 3) Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz - Minister Funduszy i Polityki Regionalnej